

Aan de pastoors en administrators van de parochies

in het bisdom Haarlem-Amsterdam

Haarlem, 3 december 2015

Beste Pastores,

De afgelopen tijd zijn er de nodige vragen bij het bisdom binnengekomen wat er op het gebied van de liturgie, en dan m.n. inzake de woord- en communieviering nu wel en niet mogelijk is. Weliswaar zijn er ook op dit gebied sinds 1998 de nodige landelijke en diocesane nota's verschenen (*zie de website van het bisdom, onder het kopje 'liturgie'*), maar blijkbaar bestaat er – wellicht door de hoeveelheid stukken – toch nog onhelderheid. Op veler verzoek, en in overleg met de bisschop, zal ik proberen hierin voor u duidelijkheid te verschaffen. Tevens is met de dekens afgesproken dat ik uw pastoresberaden in de dekenaten zal bezoeken om over het onderstaande met u te spreken. Daar zijn met hen inmiddels afspraken over gemaakt.

Vooraf wil ik graag benadrukken dat het bij deze regelingen zeker niet gaat om 'rubricisme', maar alleen om zorgvuldig omgaan met wat ons het meest heilig is. In de eucharistie, maar ook in de woord- en communieviering is, naar het vaste geloof van de Kerk, tenslotte de Heer zelf in volle werkelijkheid en blijvend aanwezig in het geconsacreerde brood. Dat maakt deelname aan de communie tot de meest intieme vorm van Godsontmoeting. Juist degenen die geroepen zijn om hiervan de bedienaren te zijn, worden door onze Kerk dan ook zeer serieus genomen, en worden aan hen vanzelfsprekend ook hoge eisen gesteld. Van de priesters wordt verwacht dat zij zich in de eucharistieviering houden aan de ordening en teksten die de Kerk hiervoor in het Romeins missaal heeft voorgeschreven, en de voorgangers in andere vieringen dat zij een aantal zorgvuldigheidsregels in acht nemen, waaronder de volgende:

U weet dat als er in het hele weekend geen eucharistie mogelijk is, omdat er geen priester beschikbaar is, één woord- en communie viering is toegestaan. Diakens kunnen krachtens hun wijding hierin voorgaan. Pastoraal werkers en catechisten mogen op grond van hun theologische en spirituele vorming hiertoe een zending van de bisschop ontvangen, die echter alleen geldt voor de parochie waar ze zijn aangesteld, en voor de duur van hun benoeming. Voor hen die zich voor een dergelijke bediening willen 'scholen' is het altijd mogelijk via het Bonifatiusinstituut een opleiding tot diaken of catechist te volgen. Vieringen onder leiding van parochianen (*DOP vieringen*), die hiervoor voldoende zijn toegerust (*b.v. indertijd via een pastorale school*), blijven evenzeer mogelijk, maar zijn altijd vieringen van woord en gebed en nooit communievieringen. Daarnaast kunnen parochianen na een korte cursus via het Bonifatiusinstituut ook een aanstelling ontvangen tot 'buitengewoon bedienaar van de eucharistie' die hen bevoegd maakt om zieken thuis of in het ziekenhuis de heilige communie te brengen.

Tenslotte nog een enkel woord over de viering b.g.v. een huwelijk of uitvaart. Dit is altijd een eucharistieviering of een viering van woord en gebed. De woord- en communieviering is door de Kerk alleen bedoeld en toegestaan om mensen die in het weekend echt geen gelegenheid hebben om een eucharistieviering bij te wonen, de heilige communie niet te onthouden.

Bij een uitvaart geldt bovendien nog primair het recht van de overledene dat het eucharistisch offer voor zijn of haar zielenheil wordt opgedragen, en niet zozeer dat de kerkgangers de heilige communie ontvangen.

Als daarom een eucharistieviering op het moment van de uitvaart niet mogelijk is of gewenst, kan het een goede gewoonte worden om op een ander moment waarop eucharistie gevierd wordt, deze intentie mee te nemen. Zeker op de zondag kan dit de viering een extra dimensie geven voor de familie en de kerkgangers die de overledenen in haar midden gedenkt. In het buitenland is dit inmiddels een normale praktijk.

Ook al weet ik uit eigen ervaring dat het soms lastig is om mensen alle achtergronden van deze regelingen duidelijk te maken, vraagt de bisschop u toch om uw verantwoordelijkheid te nemen, dit te bespreken binnen uw pastorale teams en dit nu zonder verder uitstel in te voeren. Vanuit het bisdom bieden wij u daarbij graag de hulp aan die u nodig heeft. Het gaat er bij dit alles niet alleen om een waardige liturgie te vieren, maar ook om eenheid binnen de liturgie te bewerkstelligen en geen onnodige energie te steken in onenigheid rond teksten, en discussies rond taken en bevoegdheden. We hebben alle krachten nodig om onze missionaire opdracht, vooral op het gebied van de evangelisatie en de diaconie, te vervullen en zo de vele zoekende mensen, die vaak een verrassende openheid naar het geloof uitstralen, te kunnen dienen. Namens de bisschop dank ik u voor uw inzet en aandacht.

Met een hartelijke groet,

Drs. E.H.A. Fennis
Algemeen Secretaris/Kanselier bisdom Haarlem-Amsterdam